

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82. —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Inserțiun după învoiașă.
Scrisori nerancate se refuză.

Adevăruri.

—np— Prima fază a tratativelor economice între Austria și Ungaria s'a săvârșit și proiectele celor doi prim-miniștrii au fost desfășurate în cursul ședinței de ieri a celor două parlamente.

Urmează acum a doua fază, care va fi hotărâtoare pentru soarta ambelor guverne. E posibil ca aceste proiecte să fie fatale pentru execuțiile lor, mai verosimil este însă, că se va face numai paradă de vorbă și dintr'o parte și dintr'alta pentru a scoate efectul acestui compromis din cadrul unei necesități particulare și a-i da un interes general european. Ori care ar fi tendința Beck-Wekerle, de a interpreta munca lor de optsprezece luni rămâne fapt statorit, că încheierea tranșacțiunii a fost pentru ambele state o necesitate economică. Cooperarea lor pe terenul economic și financiar, care a durat decenii de arândul, nu poate fi întreruptă de poftă și aspirațiuni naționale din partea Ungariei, nici nu poate fi zdrobită de un adaus pretensiv al Austriei.

Tranșacțiunea trebuia deci să se încheie într'un mod sau într'altul, în orice caz cu concesii din partea contractantului celui mai slab.

Defectul acesta îl are pe orice teren Ungaria, prin urmare nu trebuie să ne mirăm, că ea a trebuit să cedeze și să delătore nu numai tendințele ei de dezbinare totală, ci să sacrifice chiar din condițiile legăturilor deja existente. Motivele sunt diferite. Ori cât ar dori Ungurii să facă din țara lor un stat industrial, ei se lovesc de nenumărate dificultăți, cari îi avizează la import străin, și mai ales la importul din Austria, care se prezintă în condițiile cele mai avantajoase.

Urcarea cvotei într'adevăr că însemnează o pierdere de cinci milioane din budgetul statului, dar această sumă e minimală în raport cu siguranța financiară a statului. Cinci milioane într'un budget de miliarde dispar, se puteau ascunde chiar — după cum a zis Mezössy, în ședința de ieri a clubului independist — dar aceste cinci milioane sacrificate au regulat mersul normal al hârtiilor de stat, li-au dat posibilitatea de a fi negociate în mod favorabil pe piețele străine, și dacă nu au mărit, au asigurat cel puțin creditul viitor al Ungariei în străinătate. Și nu e mai puțin adevărat, că întreagă manopera guvernului de a opune rezistență a

fost numai o apucătură politică, care a avut efectul de a mări încrederea lui față de aceia, cari le-au dat în mână puterea. A fost o simplă scamatorie, din care trebuia să iasă tranșacțiunea sub ori-ce formă. De ce? Pentru-că Ungaria avea absolută nevoie de sprințul Austriei. Aceasta trebuia să o salveze din încurcătura financiară în care se zbătia, și să zbate și astăzi.

Durerea cea mai mare a Ungariei este linia dalmatină, prin care austriacii au făcut un terno la loterie și prin ridicarea căreia au câștigat o superioritate și strategică și economică în părțile dela sud.

Ce va face Camera?

Intrebarea aceasta e la ordinea zilei. Partidele discută. Politicianii se agită. Se constituie grupări peste grupări, cari își formează un proiect al lor de acțiune.

Greutatea este pentru partidul kosuthist. Situația acestui partid numai că e dificilă, dar ea dă chiar o notă comică activității lui. Șeful combină tranșacțiunea, iar membrii să revoltă de acest lucru.

Nu cumva e și acest manifest de indignare iarăș o scamatorie, menită să acopere sentimentele lor ultranaționaliste. Pentru-că de cedat trebuiau să cedeze, naționalismul lor infocat și l'ar păstra, prin urmare, care pe care?

Aceasta mică curiozitate ne va satisface o viitorul apropiat și o să avem momente foarte hazlii, când va trebui să ne mirăm de flexibilitatea spinărei țanșoșilor, cari conduc destinele acestei țării.

Cât pentru Austria tranșacțiunea deși nu s'ar fi impus cu atâta seriozitate ca aci la noi, ea a prezentat necesități aproape analoge. Nici un bărbat de stat al Austriei nu poate contesta, că Ungaria formează un punct însemnat în aranjamentul său economic. Translațiană este principalul debușeu al industriei austriace. Aceasta înghite o parte însemnată a produselor austriace și încă desfăcută într'un mod cu mult mai favorabil, decât cum s'ar putea opera în ori-care alt stat vecin.

În urma conflictului cu Serbia, Austria era avizată la Ungaria pentru o parte însemnată a aprovizionării sale cu vite pentru tăiat. Acest fapt a influențat chiar, ca Austria să nu cedeze din pretențiile sale față de micul regat dunărean.

De asemenea cantitatea necesară de bucate Austria o câștiga iarăș la

noi în condițiile cele mai favorabile. În urma acestor împrejurări rămâne clar, că tranșacțiunea a fost absolut necesară, pentru păstrarea echilibrului economic al celor două state.

Că Ungaria se folosește de acest compromis, pentru a se întări economic și a provoca o defacere după 1917, acesta poate fi un secret public. Dar câtă vreme nu va slăbi din aliurele ei politice față de naționalități, nu va putea fi vorba de o înaintare economică a Ungariei căci întreagă activitatea guvernelor ungurești e încătușată de patimi politice șoviniste și nici de cum condusă de un interes obștesc economic și cultural.

Acesta e adevărul.

Mandatul dela Beiuș fiindcă a fost atacat prin recurs la Cameră, a fost transpus dela comisiunea de verificare la comisia pentru cenzurarea mandatelor:

Nelipsitele avisuri patriotice i-s'au dat deja de mult acestei comisiuni.

Vom vedea cât simț de demnitate va fi într'ansa.

Ședința Camerei. Astăzi Camera a ținut numai o ședință formală, mai mult pentru constituirea comisiunilor. Totuși incinta și mai ales culuarele au fost foarte bine frecventate. În culuare clocotia nemulțumirea patruzecișoptiștilor din cauza hapurilor, pe cari vor trebui să le înghițească și le vor înghiți sub vigneta tranșacțiunii cu Austria. În incintă Croații provoacă furtună prin scrisoarea în chestia comisiunilor care scrisoare o dăm la alt loc și prin o altă scrisoare a deputatului Potociniac, care știe, că nu se simțește îndemnat a cere scuze Camerei ungare-croate. S'au cetit amândouă scrisorile, provocându-se mare zgomot mai a'les prin cetirea scrisoarei lui Potociniac, care nu a aflat de necesar a-l consulta tocmai pe Knigge, atunci când și-a stilizat scrisoarea adresată lui Justh. La cea dintâiu scrisoare, care s'a luat spre știință, coaliția contra imputării de neioialitate, ce i-se făcea din partea Croaților a argumentat imputându-le acestora, că de ce nu abzice și Dnșan Popovici de postul de notar?

— Vezi bine — răspundea tot coaliția — acest post e împreunat cu leafă!

Cazul lui Potociniac s'a trimis din nou comisiunii de imunitate, ca să vină cu o propunere.

Ministrul de justiție a prezentat un proiect de lege despre reformarea procedurii civile.

(Marți la 10 ore a. m. Camera va ținea ședință.

Perspective budgetare. Cvota budgetului comun, care până acum se exprima prin raportul 65:6:34:4, de acum înainte prin urcarea cu doi la sută din partea Ungariei va corespunde raportului de 63:6:36:4. Budgetul comun cel mai de pe urmă a atins cifra considerabilă de 367:8 milioane coroane. Pentru această sumă încasările vâ-

milor dădeau o acoperire de 129.5 milioane rămânând încă un minus de 238.3 milioane coroane a se acoperi din partea celor două ministere. Doi la sută din această sumă reprezintă 4.76 milioane coroane. Dar pentru a socoti în bani urcarea cvotei trebuie să ținem seamă și de cheltuielile extraordinare de război, în anul din urmă 57 milioane, cari cad de asemenea în sarcina budgetului comun. Doi la sută din aceste cheltuieli, mai dau un adaus de 1.1 milion coroane; deci urcarea cu doi la sută ar fi să aducă țării un plus de 5.9 milioane coroane la speșele comune; dacă aceste nu ar trece nici în anul viitor peste limita budgetului acestui an. Dar, cum toate în lume sunt supuse unei continue evoluțiuni și cum bugetele statului au, mai puțin decât orice altceva, ambiția de a se emancipa de sub această evoluție, din contra își permit une-ori chiar salturi îndrăznețe — în sus — putem să ne dăm seama, că urcarea cvotei nu se va opri nici la sumulița respectabilă de aproape 6 milioane coroane, ci ne vom cam apropia, după toate probabilitățile, de 8 milioane. Dacă nu și mai mult.

Cu atât, însă, n'am ajuns la ademenitoarea perspectivă financiară, ce ni pregătesc guvernării noastre.

Dacă se ajunge atâta sumedenie de bani pentru urgisita de armată comună, să se ajungă și pentru scopuri patriotice, — își gândesc marii noștri patrioți și urcă pe întrecute ba lefurile dirigătorilor, ba bugetele de colonizare, bine înțeles, mai cu seamă tot bugetele tricolor, cari să le dea mângăiere pentru toate mahnirile.

Alături de o sumedenie de cheltuieli necesare, dar neproductive, neproductive mai cu seamă pentru noi, cari nu suntem nici măcar furnisorii de oraș ai armatei, cum era odată grozavul Ugron, vom trebui să ținem seamă de altă sumedenie de cheltuieli nu numai neproductive, ci direct daunatoare pentru popoarele țării, cari plătesc acele cheltuieli și cari tolerând asemenea bugete nu fac altceva, decât

și aplică ele înseși o sinucidere lentă, ori se pretează pentru o luptă de extirpare, care se poartă contra lor prin forțe stoarse tot din sudoarea lor.

De altfel budgetul nu este decât un tablou prin cifre a întregii politici de stat, care știm, că se manifestează pe toate liniile în tocmai după cum le reoglindează cifrele tare.

Dacă o asemenea politică nu va duce la o revoluție, ori la o complectă anarhie; atunci, după toată logica atât a cifrelor budgetului, cum și a economiei forțelor de viață ale statului, va trebui să ducă la o desăvârșită enervare, pe care proporțiile înspăimântătoare și mereu crescând ale emigrațiilor o prevestesc deja.

De unde se va ivi puterea, care să ne arunce de pe acest povârniș la o cale netedă?

Deputați austriaci în Budapesta. La conferințele ținute azi din partea deputaților Croați, au luat parte și trei deputați dalmatini, pentru a lua o înțelegere cu privire la ținuta, față de transacțiune. În Austria deputații Slavilor de sud vor vota transacțiunea; dar în Camera Ungariei Croații vor fi contra aceleia.

Croații și comisiunile Camerei. Față de deputatul croat Vrbanici, pe care Croații îl numiseră din partea lor pentru comisiunea financiară partidele guvernamentale, contrar tacticii parlamentare și contrar angajamentului, ce îl luaseră față de Croați, nu au considerat această numire și au votat pentru episcopul Drohobeczky, agreatul guvernului, care însă nu este nici de cum agreat din partea Croaților. În consecință deputații croați au hotărât a renunța cu toții la posturile la cari au fost aleși în comisiuni, pentru a demonstra în acest mod nemulțumirea lor față cu neleala procedură a partidelor guvernului.

Dăm aci și scrisoarea deputaților Croați, prin care dâșii, anunță președintelui Justh abdicerea lor dela posturile din comisiuni.

Domnule Președinte!
Excelență!
Venim cu tot respectul să Vă aducem la cunoștință, că abdicem de funcțiile la cari am fost aleși în comisiuni cu ocaziunea alegerilor făcute în 16 l. c. Și anume:

Erasmus Barcici din comisiunea justițiară și pentru emigrări.

Dr. Pero Magdici din comisia pentru petiții.

Dr. Giuro Surmin, profesor din comisia bibliotecii.

Vaso Moacevici, din comisia economică.

Goga Tuskan, din comisia pentru comunicație.

Dr. Bogoslav Mazaranici, din comisia de imunitate.

Liuba Babici, din comisia pentru censurarea jurnalului Camerei.

Dr. Bozo Winkovici, din comisia pentru ape și a consiliului industrial regnicolar.

Milan Bojici, din comisia pentru censurarea conturilor.

Bude Budisavlevici din comisia pentru apărarea țării.

Dr. Anton Bauer din comisia pentru censurarea încheierii conturilor.

Cauzele abdicerei noastre sunt următoarele:

Clubul majorității parlamentare a adresat clubului delegaților Croați o invitare, ca aceștia să numească pentru fiecare comisiune câte un candidat, după-cum se designase în fiecare comisiune câte un loc pentru clubul delegaților Croați. Clubul deputaților Croați a răspuns acestei invitațiuni și a comunicat majorității parlamentare prin o scrisoare, cari sunt candidații săi. În toate parlamentele de pe continent se consideră, ca o chestie de cea mai scrupuloasă corectitate parlamentară, ca să se accepteze candidații celorlalte partide astfel, după-cum acele i-au candidat și ca toți să voteze în sensul modalităților convenite, fără considerare la simpatiile unuia sau altuia. Astfel a procedat membrii clubului delegaților Croați votând conform listelor celorlalte partide, fără a-și permite vre-o schimbare.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA.“

Când eram mic.*

Mamei.

În alte lumi.

Când eram mic, toată lumea se încheia în viața satului nostru. Cunoșteam bine țărâna de pe drum, sălciile dela puț, scările întortochiate ale clopotniței și drumul scaldatului. Știam, că dela capul satului încolo e locul de pășunat al vitelor și eu mă feream seara, când veneau ele de la iarbă, să nu mă împungă. Păzeam vițeii în ceair și ei nu împungeau. După muscel văzusem așa o casă depărtată pe vre-un deal, dar nu credeam să fie p'acolo tot cameni ca la noi. O noutate, pe acest prea restrâns orizont geografic, mi-a fost dată, când m'a luat mama la târgul de Drăgaică, la Lucieni. Imi plăcuse la târg, că era lume multă, horă frumoasă pe poenița de lângă valea Păducelului și mereu îmi răsuna în urechi: «limonată rece, două la cinci pe gustate». Și oamenii, tot ca la

* Din volumul de curând apărut.

noi. Numai că erau mai mulți și toți gătiți de sărbătoare.

După Drăgaică, lumea noastră se aduna la alt târg mai mare, în oraș. Frumos trebuie să fi fost la sfântu' Ilie la Câmpulung, că trecea lumea cu o zi înainte pe drum la mal. Unii veniau mai de departe în căruțe cu cai, alții pe jos mergeau prin praful drumului cu încălțăminte la spinare.

Eu stam în poartă și mă uitam la lumea, care se pornea tot mai multă undeva, unde trebuie să fi fost foarte frumos.

A doua zi plecau și ai noștri d'acasă. Pe mine mă lăsau singur, să aduc costrele vițelului, să dau demâncare la pui, să ușui din porumb găinile omenesti și să plâng toată ziua, că nu m'a luat și pe mine la oraș. Seara se muta târgul în sat la noi, că lumea se pornea iar pe drum, dar acum veniau dela oraș, după ce mă mai scaldam odată la moară, de la amiazul-ăl mic eu mă răzimam de stâlpul salei, și pe cine cunoșteam, întrebam:

«Leliță Leanțo, ai noștri nu vin?» — «Eu i-am lăsat în vârful Mățăului. O să vie curând, maică.»

Pe însărat mi se făcea urât să mai stau

în casă și tata mă găsia în poartă sughițând din adâncul sufletului. Mă lua de mână, scotea din sân turtă dulce și o fluerătoare cu rotiță, aprindea focul lângă gard afară, atârna ceaonul pe o cujbă de lemn, apropia un scăunaș, sta pe el și mă legăna pe picioare, cântând încet la lumina găteajelor aprinse:

«Drăguliță primăvară,
Când să te mai vedem iară?
Să mai văd focuri p'afară.»

Mie 'mi trecea de urât și adormiam în brațele tatii, legănat de voreble cântecului. Uitam dorul târgului și necazul, că nu m'a luat și pe mine și-mi făceam mâncarea cu o îmbucătură de turtă dulce și cu două, trei șuerături pe fluerătoarea cu rotiță. Doamne! Și dulce mai era somnul în poala tatii, când eram mic și când mă feriam de vaci să nu mă împungă.

Mai în urmă am băgat de seamă, că vacile se uitau blând la mine și Mica noastră, când venea seara sătulă și cu ugerul plin, mă mășia cu botul, când îi întindeam mâna. Eu îi dam țărâțe în copae și ea sta liniștită s'o scarpin pe gât.

Atunci a început să nu-mi mai fie frică nici de câinii oamenilor și tata m'a mânat

Majoritatea parlamentară nu a observat procedura parlamentară recunoscută de corectă pretutindeni. Cu toate, că în lista oficială candidații delegațiunii croate au fost înscrși astfel, dupăcum i-a designat clubul, majoritatea parlamentară cu dela sine putere la șters pe candidatul nostru din una, dintre cele mai de frunte comisiuni, punând în locul lui un candidat pe care l'a voit și pe care l'a și ales. În urmarea acestei purcederi iloiale, prin care majoritatea parlamentară nu a satisfăcut un obligament pe care l'a luat asupra sa prin propria sa inițiativă, renunțăm la funcțiile, pe cari le-am câștigat în comisiunile amintite mai sus.

Primiți etc.

Budapesta, 17 Oct. 1907.

Urmează iscăliturile.

ROMÂNIA

Marii duci la Sinaia.

Marii duci au azistat Duminecă la serviciul religios dela mânăstire împreună cu suveranii și principii moștenitori. La sfârșitul serviciului divin, superiorul mânăstirei a condus pe marii duci de au vizitat muzeul mânăstirei. După dejunul intim dela castelul Peleşor, marii duci cu suveranii au vizitat Sinaia în automobil. La orele 5 s'a dat un ceaiu la castel, la care a fost invitat și ministrul rus d. Giers. La orele 8 a fost un prânz intim la Peleşor. La orele 9 seara la castelul Peleş a fost o serată muzicală cu orchestra ministrului instrucțiunii publice, și cu concursul d-lor Enescu și Boscof. Luni, marii duci au făcut diferite preumblări pe jos în Sinaia și împrejurimi, întreținându-se cu persoanele ce le întâlneau. Seara s'a dat la castelul Peleş o serată teatrală, în care s'au produs mai mulți amatori. Eri seara, s'a dat a doua reprezentare teatrală. Marii duci s'au decis să rămâe la Sinaia până Joi dimineață.

Partidele politice în fața transacțiunii.

Ce zic Kossuthistii ?

Impresia ce a exercitat-o proiectul transacțiunii asupra diferitelor partide politice merită toată atenția noastră.

Partidul Kossuthist în general a fost foarte decepționat, o decepție, ce să putea remarca pe fața lor la deschiderea ședinței de ieri a Camerei. N'au voit însă să-și arate indignarea cum sunt obicinuiți să o facă față de triste observatii ale naționaliștilor, pentru a nu strica voia ministrului președinte, al cărui discurs a fost ascultat cu o indiferență de melancolici. Cvota și chestia băncii au amărât în ultimul grad partidul independist, ai cărui membrii au început a vocifera în grupuri pe culoare.

De ce numai pe culoare și nu în incintă ? Asta încă e o tactică care indică slăbiciunea convingerei membrilor acestui partid, cari sunt conduși orbește de șefii lor. Indată ce a apărut Kossuth în mijlocul lor și a căutat a-i îmblânzi spunându-le că o mai bună transacție nu să putea face în împrejurările actuale, când Austria economiceste e mai tare ca Ungaria, bobocii au tăcut. Gâsca li-a găgâit că șoimul a trecut și bobocii s'au liniștit, căci și-a zis el, că dacă s'ar face o comparație între ceea ce s'a dat și aceea, ce s'a primit, bilanțul nar fi defavorabil pentru Ungaria.

Aseară clubul Kossuthist a ținut o conferință la care au luat parte dintre membrii guvernului, Kossuth și ministrul de justiție Günther. A luat cuvântul deputatul Holló Lajos, care a declarat, că transacțiunea n'ar fi fost așa de rușinoasă dacă în schimbul celor 2% de ridicare a cvotei s'ar fi putut obține înființarea băncii naționale Ungurești.

Alți deputați au luat o atitudine ostilă în fața declarației primului ministru Wekerle referitoare la deslegarea chestiunii băncii. Ei zic, că guvernul și-ar fi luat unele obligăminte referitoare la prelungirea privilegiului băncii, obligăminte, cari vor eși la iveală numai mai târziu.

Partidul independist nu e mulțumit de asemenea cu interpretația primului ministru în chestia cvotei, că dacă nu i-se da Austriei acum urcarea de 2%, mai târziu ar fi cerut mai mult.

A vorbit apoi, ministrul Apponyi, care a zis, că în situația în care să află actualmente cele două state nu s'a putut obține mai mult. El singur este aderent al băncii comune, de oarece, având în vedere starea greoaie a pieței internaționale de bani, nu poate expune unei crize sigure stocul ungar. Intru cât privește urcarea cvotei, aceasta să poate considera drept plată a transacțiunii.

Secretarul de stat Mezösy care a voit să întărească zisele lui Kossuth printr-o frază nesocotită a dat pe față felul de a manipula al guvernului Kossuthist.

«Cele cinci milioane», — a zis el — să puteau foarte lesne ascunde între cutele anui budget de miliarde, cum e al nostru, guvernul a voit să pășiască pe față și a turnat vin curat în pahar».

Aci e momentul să amintim, câte milioane nu se pierd în cutele acestui budget, din care să înfruptă puzderia de oligarchi, iar țaranului săracul, îi să ia și cenușa din vatră !!

Declarațiile acestea au stârnit o vie nemulțumire între membrii clubului și s'a început o discuție foarte aprinsă.

Leszkay Lajos a strigat, că cu o astfel de transacție nu se poate pași înaintea alegătorilor.

Hoitsy Pál a zis că nu să vor găsi în parlament nici 30 de deputați independiști, cari să voteze acest proiect.

Sümege și alții au zberiat, că partidul un astfel de proiect trebuie să-l respingă.

Larma nu s'a potolit până când nu li-s'a spus, că partidul va convoca pe astăseară o conferință unde șeful Kossuth va vorbi referitor la atitudinea ce trebuie să o ia membrii acestui partid față de proiectul în chestiune.

După plecarea contelui Apponyi care s'a depărtat în zgomotul acestei învălmășeli s'au continuat desbaterile și s'a acuzat 67-iștii de a fi silit pe Kossuthiști să alunece pe această pantă și să se compromită înaintea alegătorilor.

Independiștii însă nu vor putea ierta acest fapt și vor lua o poziție categorică împotriva proiectului.

«Pester Lloyd» află din sorginte privată, că în partidul Kossuthist va intra deocamdată o desbinare. Acei membrii, cari sunt aleși în cercuri conduse de principii independiste se vor retrage pro forma din partid, fără a obstrua, ci având o atitudine pasivă, pentru a observa mișcarea constituționaliștilor, a partidului poporal, a res-

singur cu vitele la iarbă. Eu dam drumul la ale noastre din curte și așteptam boii de jug ai lui nenea Ștefan. Ca să nu fiu așa singur în Cărbune la râpa dinspre Ghibarți, de unde auzisem, că a trecut un copil, îmbrăcat ca oamenii mari, cu cismulițe în picioare și că, având o nuia lungă în mână, s'a făcut așa nevăzut drept la jumătatea prăpastiei, eu încercam să iau cu mine câinele d'acasă, să-mi mai fie de urât, că vacile se răzniau încoace și încolo, după iarbă.

Pe la noi, prin sat, treceau spre toamnă turme de oi dela munte și eu văzusem niște câini lătoși, cum mergeau unii înaintea, alții în urma oilor.

Câinele nostru nu vrea în ruptul capului să se fie după mine și în zadar îl tot mințeam eu cu frimituri de mămăligă. Venia el ce venia tot uitându-se în dărăt, până în dreptul Măntoiului. Aci când auzea alți câini repezindu-se din curte, el ciulea urechile și pornea o fuguliță pe drum, de se oprea tocmai în poartă, să se mai uite odată îndărăt. Eu îi aruncam mai multe frimituri, îl strigam pe nume, dar, degeaba.

Vacile se mai oprea să pască iarba crescută pe marginea șoselei. Boii lui nenea Ștefan se întindeau peste gard și, propțindu-se în câte-o răsloaje, rupeau spicele porumbului. Eu le îndemnam la drum cu bățul și porneam la mal.

Un bou de jug, Cioban, era așa de moale, că totdeauna era cel din urmă și la căruță era de cea. Cum sta el așa în urmă și mergea agale în căldura verei, eu îi potriveam zeghea pe spinare și-l îndreptam la un tăpșan, unde era iarba mare. Cât sta el să pască aci, eu îi săriam în spinare și călăriam voinecește pe bietul Cioban, îndemnându-l cu bățul și dând gură vacilor să țină drumul drept.

De prânz veniam acasă și mi-era drumul greu pe căldură și acum mă obicuisem în Cărbune și-mi părea mai bine să iau demâncare cu mine și să viu seara acasă. Tata s'a învoit cu socoteala mea și așa a luat într-o zi barda la subțioară și a mers cu mine. Eu mă urcam sus în mestecenii înalți, de se îndoia vârful și sprijinindu-mă, cum puteam, tăiam crăcile cu barda. Mestecenii rămâneau în urmă

frumoși, cu vârfurile lor înalte, împodobite cu frunze.

Am târât crăcile în poiană, unde tata bătuse pari oborului și începea apoi să împletească gardul. Eu făceam și aci o treabă. Dam nuele ălui de îngredește, cum vine vorba.

Când vedeam că se întunecă cerul spre miez-noapte, eu începeam să descânt ploaia.

«Treci ploaie trecătoare,

Că te-ajunge soar'li

Și-ți tae picioar'li...

Câte-odată mi se împlinea, câte-odată însă începeau să se scuture norii și atunci mă aciolam de ploaie supt un fag, undeva, de unde puteam să dau gură vacilor, să se ducă în porumb. Când ploaia ținea mai mult, picăturile se prelingeau pe frunzele fagului și ajungeau tot mai multe la mine. Dacă se brăzda cerul de focul fulgerelor și se lăsa spre mine vre-o sfoară de piatră cu vânt năpraznic, eu plecam cu vacile acasă, luptându-mă cu pâraiele mănioase.

Azi așa, mâine așa, până când mi-am clădit eu o surlă la marginea oborului. Am în-

tului independist și a se conforma lor. In urmă se vor alipi din nou.

Situația în care a ajuns guvernul prin atitudinea aderenților săi chiar e foarte critică.

Care e părerea constituționaliștilor ?

Partidul constituțional al cărui șef e contele Andrassy zimbește.

Ministrul de interne a avut un succes strălucit cu prezentarea în forma sa a garanțiilor constituționale.

Ședința de aseară a clubului a fost mai cercetată ca de obicei. Afară de conducătorul partidului au mai fost de față președintele lui Széll Kálmán, directorul clubului contele Semsey László, guvernorul din Fiume contele Nákó Sándor, secretarii de stat Hadik și Bolgár și un însemnat număr de deputați.

Ii s'a făcut ovații lui Andrassy pentru proiectul său, care însă n'a fost prezentat într'o zi bună, deoarece agitația împotriva transacțiunii i-a înghițit efectul.

Partidul în general este mulțumit cu rezultatul obținut pe tema transacțiunii și în special cu expozele primului ministru.

Intr'adevăr că în unele puncte s'a obținut rezultate defavorabile pentru Ungaria, însă guvernului i-a fost imposibil să exopereze o situație mai potrivită.

Guvernul Austriac a desfășurat în debateri întreg complexul transacțiilor pentru a obține în schimbul concesiilor de drept de stat făcute Ungariei, acoperiri pe terenul economic.

Dar partidul constituțional a fost și este obligat a primi acest compromis așa cum s'a făcut chiar și din punctul său de vedere, pentru a nu știrbi întru nimica punctele programului său și planul său de operațiune. De un lucru îi pare rău lui Andrassy anume, că nu s'a putut obține proiectul Széll—Koerber, care cu puține modificări în urma cerinței timpurilor, ar fi fost cu mult mai puțin dăunător intereselor Ungariei.

Partidul se declară mulțumit cu proiectul transacțiunii și-l va vota fără nici o schimbare.

Atitudinea partidului popular.

Partidul lui Rakovsky ia o rezistență pasivă. Pe ascuns însă caută să se folosiască de perplexitatea în care a ajuns guvernul și să tragă foloasele popularizării, ce încep a o pierde independenții.

vălit-o cu papură și cu rogoz de pe lac și acum nu mai aveam grije de vreme rea.

De prânz nu mă mai duceam pe căldură drumului acasă, surlă pentru vac rău aveam și așa o duceam bine cu vitele la iarbă. Mă apuca câte-odată dorul de scăldat și de copiii după ulița satului și atunci mă duceam la fântână și cu o țavă din dovleac 'mi răcoream sufletul și luam apă în pumni, să mă spăl, sprijinindu-mi gheunuchii pe doi brusturi.

Incepeam să'mi înfiripez o gospodărie a mea în surlă. Adusesem d'acasă străchini, linguri, o ulciacă de fiert și cană de apă la fântână. Când vream să mănânc ceva peste zi, curățam un dovleac, doi, îi tăiam felii cu briceagul legat de curea, îi puneam în oală, o umpleam cu apă și atătam focul cu surceluși uscate. Chibriturile nu țineau la vânt, dar aveam scăpărăminte de cremene cu iască.

In fiertura mea mai puneam vre-o două prune verzi, să se acrească și ieșea nece, o mâncare, vorba ăluia.... să'ți bați copii și s'o mănânci singur.

(Va urma.)

Ei recunosc într'adevăr greutățile, pe cari guvernul le-a creat pentru Ungaria cu compromisul lui.

Vota-vor sau nu proiectul aceasta e încă o chestie ascunsă. Probabil că se vor alipi, la gruparea dizidenților partidului independist și vor aștepta în tăcere dezvoltarea evenimentelor.

Ce zic Croații.

Două puncte ale transacțiunii neliniștesc pe Croați: Cvota și linia dalmatină. Urcarea cvotei însemnează pentru Croația o încărcare de aproape o jumătate de milion de coroane. Acest fapt dacă nu constituie o grijă materială pentru Croația are totuși o influență morală prin faptul, că la o viitoare transacțiune financiară între Ungaria și Croația situația acesteia din urmă va fi considerabil mai grea.

Intru cât privește linia dalmatină, aceasta nu va fi condusă prin valea «Unnei», va trece direct prin «Lika», ceea ce pentru Croația n'are nici o importanță, ci servește mai mult intereselor strategice ale Austriei. Greul cel mai mare este, că conform aserțiunilor primului ministru ungar pentru efectuarea liniei s'ar întrebuița și fondurile grănițerești croate, constătătoare din vr'o câteva milioane, cari deabia ajung pentru scopurile, pentru cari s'au sacrificat. Linia aceasta însă le înghite pe toate și de aci desamăgirea Croaților, cari nu sunt dispuși să dea nici un ban pentru scopurile Austriei. Ori linia dalmatină servește numai intereselor Cislaitaniei, (Cooperarea coaliției croate cu deputații slavi din Reichsrath este fapt împlinit). Eri seară a sosit aci, după cum am amintit în numărul nostru recent, o deputațiune a partidului slav de sud compusă din următorii membrii ai Reichsrathului: Rybar, Bjeladinovici, Hribar, Bianchini și Tresici, cari se vor întruni în scopul unei debateri asupra atitudinii ce vor lua-o față de punctele din transacțiune, cari taie în interesele lor. Conferența a avut astăzi loc. Rezultatul debaterilor încă e ținut în secret. Măne vom fi în măsură de a da deslușiri detaliate.

Din punct de vedere politic, aceasta cooperare va avea urmări desavantajoase pentru coaliție, deoarece guvernul va fi fără nici o considerație față de ulterioarele ei prezenții.

Croații sunt hotărâți să ducă lupta până la extrem în ceea ce privește punctul lor de vedere.

Atitudinea naționalităților.

Atitudinea partidului naționaliștilor e cunoscută deja dela ședințele anterioare.

Ei sunt și se vor arăta nemulțumiți față cu ori-ce proiect al guvernului actual, care va jena interesele noastre. Nu vor primi transacțiunea și vor opune rezistență și câtorva puncte din garanțiile constituționale.

Nu e vorba de o obstrucție, pentru-că actualmente se vor înjuga la luptă chiar aderenții partidului guvernamental între ei, ci vor desvolta o acțiune puternică pentru exoperarea votului universal, care de prezent formează programul de acțiune al acestui partid.

Starea sănătății

Monarchului.

Starea sănătății Maj. Sale merge constant spre bine. Aceasta este semnatura, ce se poate descurca din amănuntele, pe cari le dau comunicatele oficiale și informațiunile particulare.

Maj. Sa și-a reluat aproape pe toată linia ocupațiile sale obicinuite. Ieri a primit vizita ficei sale a archiducesei Maria

Valeria, care, după-ce s'a convins despre progresul spre bine al sănătății augustulei ei părinte, s'a întors la Waldsee. Din când în când revin ferbințele, cari se calmează însă fără a da ansă la îngrijorări serioase.

Viena, 17 Oct.

Buletinul biuroului telegrafic ces-regal spune:

Catarul e staționar. Ieri pacientul a avut ferbințeli; cari i-au trecut după amezăzi și de atunci nu s'au ivit până acum din nou. Maj. Sa a petrecut noaptea liniștit; pentru aceea dispoziția Sa subiectivă s'a îmbunătățit.

Viena, 17 Oct.

Din Schönbrunn se anunță: Majestatea Sa a petrecut bine noaptea. Dimineața s'a sâmtit foarte bine. Preste noapte Maj. Sa a avut totuși ferbințeli, cari au dispărut însă până dimineața.

Știrile, cari ne sosesc seara le contrazic pe cele de dimineața, Medicul Kerzl se spune, că ar fi îngrijat din cauza celor mai noue faze ale boalei. Se desmințește chiar, că Majestatea Sa ar fi petrecut relativ mai bine noaptea. Se pare totuși că pricina surescitărei, cu care se comentează aceste știri este a se căuta până acum mai mult în faptul vârstei înaintate a Majestați Sale, decât în înseși fazele boalei.

Amintim o versiune necontrolată, ce s'a răspândit, că dacă Maj. Sa se va restaura va pleca la Gódöllő pentru a petrece acolo mai mult timp.

Mai înainte de toate versiunea aceasta nu prea e cu multă probabilitate. Și apoi ea provoacă, involuntar o bănuială: De ce în mijlocul știrilor contradictorii despre sănătatea Maj. Sale se aruncă o versiune de aceasta, potrivită a provoca discuții și preocupări străine de acele, cari sunt în legătură cu starea actuală a augustului bolnav? Nu cumva e o încercare de divertire? Și nu cumva în dosul acestei încercări se ascunde totuși o îngrijorare mai adâncă decât aceea ce se dă pe față?

Totuși, să nu'i dăm prea multă importanță acestei versiuni precum nici combinațiilor, ce s'ar putea face în legătură cu aceasta.

Ori-cum mersul boalei se pare a fi peste tot destul de liniștit și normal, care îndreptățește mai de grabă nădejdele într'o îndreptare decât frica de o catastrofă neașteptată.

Adunări populare.

Deputatul V. Goldiș va ținea darea de seamă Duminecă 20 Octombrie, după cum urmează:

Mândruloc, la orele 10 a. m.

Cicir, la orele 11 și jum. a. m.

Soboteli, la orele 3 d. a.

Deputatul dr. St. C. Pop va ținea darea de seamă Duminecă în 20 Octombrie n. la orele 11 înainte de amiază în Șiria lângă „Casa națională“, iar după amiază la 3 și jum. în Târnova înaintea Casei comunale.

Sîrguința patriotică a administrației din Satmar.

Patria în primejdie! Bodnár la datorie!

— Corespondență particulară. —

Prin aceste cuvinte iată că am spus esența; pentru orientarea însă a publicului mare vom lăsa să urmeze aci istoria lor.

Punând mâna inspectorul Bodnár György pe o mapă zdrențuită uitată pe cei păreți indosiți ai școlii din Ardușat, mapă oprită, a provocat o cercetare îndurată contra învățătorului și harnicului cântăreț din Ardușat, Alecsandru Anderco. — Impregiurarea, că mapa n-a fost folosită ultimii ani pentru că era oprită și zdrențoasă, nu trage la cântar nimic. Toți cunoscătorii de stări din Sătmar știu bine și prevăd, că pedeapsa ce-l așteaptă pe acest învățător va fi grozavă.

Fără să-și poată da samă lumea, că care ar fi fost cauza, total 14 preoți din dieceza de Oradea n-au primit ajutoare de stat în acest an; voia întâmplării a urzit, că preoțimea din comitatul Sătmar a aflat în mod autentic, că cei 9 preoți ce cad pe acest comitat din cei neajutorați, au fost desrecomandați de inspectorul Bodnár. Alarmați acum preoții, atât cei de Oradea, cât și cei de Gherla, chibzuesc serios asupra unei deputațiuni monstre la ministrul Apponyi, care să ceară esplicări, apoi moderarea voinicosului inspector, eventual chiar și o anchetă în cauză. Toată preoțimea stă uimită și scârbită de îndrăzneala dlui Bodnár, care mai eri-alaltăeri fusese un simplu învățător șvăbesc. Clerul nu se va lăsa îngenunchiat de dascăli nici-odată. Parola: înainte!!

Preotul Demetriu Ciontea din Dumbrăvița, lângă Baia-Mare, a săvârșit păcatul de a fi dat ordin copiilor, să nu salute pe stradă cu „Dicsértessék“ unguresc, ci cu „laude-se Is. Chr.“ românesc, fiind că Dumbrăvița și dealtcum este o comună curat românească. S-a dispus cercetare contra preotului.

Mai nostimă decât toate are să fie cercetarea ordonată contra preotului Georgiu Stanciu din Batiz, care va fi condusă în persoană sau de conzilierul ministerial Várady, — ceea ce este mai probabil, sau de însuși primcontele dr. Falussy Árpád. Păcatele ce se atribuesc dlui Stanciu, sunt multe și feliurite. Eată unele: romanizează, nu maghiarizează, a pretins propunerea studiilor de jumătate românește în școala sa confesională, — bine înțeles anul trecut, apoi dând un ordin învățătorilor săi, ca fără prezența sa să nu admită nici un vizitator în școală, nici să convoace senatul sau adunarea generală la pofta nimănui, ordin ce făimoșii Irimias Tivadar și Rusz Simon deja în primele 24 ore la nesocotit, — ar fi vătămat libertatea inspecționării, etc.

Mai dureros este, că uneltele cu cari operează inspectorul Bodnár în acest caz sunt: Hubán Gyula, protopopul din Sătmar, care dimpreună cu Irimias, Rusz și Bodnár o jumătate zi au cheltuit cu traducerea pe un-gurie a orinului preotului Stanciu; apoi preoții frați Victor și Artemie Anderco și Ioan Hotea capelani, primul în Odoreu, al doilea în Baia-Mare și al treilea în Turț. Aceștia parte scriu, parte prevăd cu informațiuni pe cei-ce scriu în foițele provinciale, „Szatmár“ „Szamos“ și oficioasa „Szatmármegyei Köz-

löny“. Ioan Hotea sa păcălit cu o polemică și în „Gazeta de Duminecă“ unde dl Stanciu este zugrăvit cam cu bănuială ici-colea, cât timp în foițele ungurești este acuzat de daco-român, care urește limba ungurească și împedecă maghiarizarea parohiei în care să afiă. Hotea et comp români de ocazie, ruteni declarați, cari pe cele 90 procente români din Botiz le pretind de ruteni patriotici, — români (?) cari nu cutează sau nu vreau să zică lăutarilor: trageți o horă românească (huzzatok egy román darabot), ci parodizează zicând: „trageți o horă gr. cath.“ (huzzatok egy gör. cath. notát“.

Cei inițiați sunt înclinați a crede — și aceasta desparte arma relațiilor de intimitate dintre canonicul dr. Petru Fabian și Várady, apoi canonicul Fabian și dl Huban, iar de alta din unele cuvinte scăpate și de unul și de altul, dar cu deosebire de dl Huban — că campania aceasta, n'ar fi chiar străină de știrea dlui canonic Fabian, și că întregă afacerea este un bun cal patriotic, cu care unul are să se recomânde pentru episcopie, altul să-și câștige titlul de conzilier regesc, alții parohii și ajutoare de stat, iar agenții provocatori din Botiz, adeca învățătorii prea păcătoși: Irimias și Rusz stațiuni și mai groase la stat.

Isprava mai proaspătă a cameleonilor, sau paserilor cobitoare, cari iscălesc: Irimias Tivadar și Susz Simon, este, că primind un ordin anume cerut, au transportat cu grămada la inspectorat toate zierele de evidență conduse până aci românește, — de sine și bine înțeles, fără știrea preotului, a senatului și curatoratului din Botiz; dar cu știrea slab tănuită a protopopului Hubán Gyula, de care lumea știea, că nare cap, dar acum vede, că nare nici inimă. Scopul acestui jaf hunic este desigur, ca să nu rămână dovadă scrisă, că limba de propunere măcar în parte a fost până aci cea română la școala gr. cath. românească din Botiz. — Cu același drept, mâne poimâne pot să jăfuiască patrioții cărțile bisericești din biserici, clopotele din turnuri și matriculile și arhivele parohiale. Curat ca în 1848.

Interesant și original este în treabă, că dl Stanciu râde cu ironie și bună dispoziție de toată treaba aceasta patriotică zicând, că speră a putea aplica un tuș nemaipomenit acestor închinători ai lui Ianus și vânători de mărire și poziții.

Despre rezultatul acestor cercetări — la timpul său voi raporta.

Meritul, că cercetările să țin lanț în Sătmar revine de sigur inspectorului Bodnár; ar face doară bine românii din acest comitat, dacă din tactică, adecă să scape cu o zi mai de grabă de martirizările „ideei“ — ar cere înșiși dela guvern ca să'l facă pe de inspector consilier și să nu mai aibă lipsă de merite; căci zău lucrurile aceste altfel nu se pot esplica.

Voda.

Cronica externă.

Chestia balcanică.

Guvernatorul general al celor trei vilaiete macedonene să încearcă înzadar să descopere bande aromâne pe teritorul Macedoniei.

„Pol. Corr.“ din Viena anunță, că Aromânii desmint cu energie ființa acestor fel de bande. Prima acuză a guvernatorului general ar fi, că există o bandă condusă de

un cuțo-vlah anume Toșca pe cheltuiala și din ordinul comitetului bulgar. Din România vine o informație referitoare la acest individ, care ar fi fost expulzat din țară și s'ar fi angajat ca conducător al unei bande bulgare sub ordinele lui Sarafoff.

De curând a fost dus la Salonice sub escortă fruntașul aromân Tali Hagi Gogu sub învinuirea, că ar fi sprijinit bandele aromâne.

Hagi Gogu este cunoscut în tot ținutul ca un om foarte cinstit, așa că autoritățile turcești să vor putea convinge de neadevărurile aruncate asupra acestei persoane.

Hilmi Pașa caută să-și întărească aserțiunile sale despre existența bandelor aromâne și prin faptul, că a mai descoperit un șef de bandă cu nume aromân, anume pe Gheorghiu Mucitane. Acesta însă conduce iarăș o bandă de bulgari și guvernatorul are cunoștință despre aceasta.

Ambasadorul român dela Constantinople ar fi făcut la Poartă pașii necesari pentru eliberarea lui Hagi Gogu a cărui nevinovăție e stabilită.

Din Viena se anunță, că sultanul a însărcinat pe unul dintre ofițerii belgieni, care a făcut serviciu în jandarmăria macedoneană, să elaboreze un nou proiect pentru reorganizarea poliției în cele 3 vilaiete macedonene. În ce privește pretinsa aserțiune, cum-că în Macedonia ar opera și bande românești, Politische Correspondenz află din Constantinopol, că știrea aceasta nebazată se desminte categoric din partea cercurilor române.

Călătoria ministrului de externe rus Isvolski la Paris.

„Politische Correspondenz“ anunță viitoarea călătorie a ministrului rus de externe Isvolski la Paris, unde va avea o întrevedere cu ministrul de externe francez. Călătoria aceasta e viu comentată în cercurile politice europene. De altfel se desminte categoric știrea dată de unele ziare, cum-că Isvolski voește să se retragă.

O cerere a porții respinsă de patriarhat.

Se telegrafiază din Constantinopol, că guvernul turcesc a adresat patriarhatului o notă invitându-l să suspende pe toți învățătorii greci din Turcia, cari sunt supuși greci. Patriarhatul a respins cererea declarând, că nu are nici o însemnătate cetățenia învățătorilor, de oarece programa învățământului din sus zisele școale e supusă controlului autorităților turcești.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ȘTIRILE ZILEI.

Joi 17 Octomvrie n.

Mercuri, A. S. R. Principele Carol a împlinit 14 ani.

Țărani osândiți. Citim în „Tribuna“:

Oradea-Mare, 15 Oct. Tribunalul de aici a pertractat azi procesul pornit împotriva țăranilor Moise Coș, George Coș și Ioan Berte, acuzați că la alegerea trecută din Tinca ar fi atacat pe jandarmi.

Țăranii au fost apărați de distinsul avocat dr. Aurel Lazar cu multă cunoștință de drept și mai ales cu multă căldură. Toți credeau, că în urma strălucitei apărări, în care dr. Lazar a arătat câte pătește bietul popor de la jandarmi și ce fac jandarmii la alegeri, — împlicinații o să fie mântuiți. Tribunalul i-a osândit însă, spre timirea tuturor, după cum urmează:

Moise Coș 2 ani robie, George Coș 8 luni temniță și Ioan Berte 3 luni temniță.

S'a făcut apelată la Tablă.

— **Președintele camerei Justh Gyula în primejdie.** Citim în tribuna: „Eri după prânz președintele camerei Justh a trecut printr'o mare primejdie. Venind cu trăsura din Torna la Arad în societatea fiicei dsale Ella Justh în etate de 17 ani, ca să plece la Pesta cu trenul accelerat de 4 ore, pe la orele 3 și jumătate lângă fabrica Neumann cail s'au speriat de automobil-omnibusul care venise în față, vizitiul n'a fost în stare să-i înfrâneze și s'au isbit cu trăsura de un stâlp de telegraf, roatele dinainte ale trăsuri s'au rupt, iar trăsura s'a răsturnat în șanț însă prezidentului și fiicei sale le-a succedat să sară din trăsura fără să li-se fi întâmplat ceva.

— **Iarăși Pânade.** Citim în „Gazeta“ o groaznică scenă de măcelărire, asemenea celei dela Pânade care s'a petrecut Duminecă seara în comuna Cristian, aproape de Brașov. Victimele măcelului au fost iarăși țărani români din această comună, iar agresorii, cari s'au năpustit asupra oamenilor nevinovați, au fost o patrule de husari ai escadronului dislocat în comună. Cazul infiorător s'a petrecut în cârciuma aflătoare în partea comunei locuită de Români. Mai mulți feciori, cari luau parte acolo la joc, au avut o ceală cu câțiva husari. S'au încăerat și cearta a degenerat în bătae. Unul din husari să fi fost rănit în luptă cu câteva lovituri de cuțit. Acesta a alergat în casarmă, cerând ajutor. A venit o patrule, al căreia comandant, fără de a mai cerceta lucrul, a dat ordin de atac asupra bieților oameni, ce se aflau în cârciumă, măcelărindu-i în mod groaznic, așa, că 18 țărani Români au fost grav răniți. Teroarea aceasta a produs cea mai mare indignare între locuitorii Români ca și Sași. Vaetele sârmanilor vulnerați își rupeau inima. Trist a fost, că bieții oameni au trebuit să aștepte până a doua zi necăuțați, căci nu era medic în sat.

— **Ceremonie funebrală.** Duminecă în 30/IX c. v. au fost așezate în cripta familiară din Kádár, osămintele exhumate ale Ex. Sale Petru Duca, fost vice-președinte al curții de resbel, fost comandant militar în Banat, etc., răposat în Viena la anul 1822. Inmormântarea s'a făcut cu mare pompă și ceremonie de către prea on. domn protopop Ioan Pepa însoțit de preoții Eugen Georgiu și Isaia Suru. De față a fost și dl baron Géza Duca de Kádár konz. diplomatic la legațiunea din Constantinopol, nepotul răposatului P. Duca, însoțit fiind de dna Iohana Duca n. Nicolici.

Cosciugul a fost purtat de 12 moșnegi, urmași de rudenii, și de întreg poporul din comuna Kádár, precum și de autoritățile politice și bisericesti din satele dimprejur.

La celebrarea sf. liturgii a cântat corul școlarilor din Kádár sub conducerea bravului învățător Al. Lazar.

Odihnească în pace.

— **Grevele din Italia.** În urma reluării muncii la Milan spiritele s'au liniștit. Zvonurile despre grevele generale, ce se declaraseră la Turin și în alte orașe mai mici, ca Brescia, Ferrara, Varese, n'au produs efect mare de oarece a doua zi s'a reluat lucrul. Asemenea grevele parțiale dela căile

ferate n'au durat mult. Telegramele mai nouă vestesc, că mișcarea e terminată, lucrul s'a reluat în tot locul, iar orașele au aspectul obicinuit.

— **La Paris a încetat din viață profesorul N. Vaschide,** originar din Buzău (România). În urma studiilor strălucite, deși tânăr, izbutise să ocupe o catedră la universitatea Sorbona din Paris. Incontestabil, că moartea profesorului N. Vaschide este regretată de toți aceia cari urmăresc cu deosebită atenție pe acei Români, cari în străinătate prin propriile lor puteri au ajuns la trepte frumoase, făcând nume bun întregului neam.

Fie-i țărâna ușoară!

— **Intinderea cholerii în Rusia.** Telegramele mai noi ne aduc știrea, că holera ia proporții tot mai mari. S'au declarat de contaminate mai multe gubernii, precum și orașele Moscova și Rostov. La Kiev s'a constatat 120 cazuri de holeră, dintre cari 16 au fost urmate de moarte.

După cât suntem informați direcția generală sanitară a României, a luat la frontieră toate măsurile de lipsă.

— **Persia în ajunul revoluției.** Din Teheran se anunță, că în partea sud-vestică a Persiei, în Cherman, a erupt revoluția. În ciocnirea sângeroasă dintre răsculați și trupe mai mulți inși au căzut. Streinii s'au refugiat în clădirile consulatului rusesc și ale oficiului telegrafic-poștal al Angliei. Ziarele engleze sunt de acord în ceea ce privește starea critică în care se află Persia și toate profesesc, că azi-mâne revoluția va izbucni în întreaga țară.

— **Duma cea nouă.** Se zice, că Golovin fostul președinte al dumei s'ar fi exprimat înaintea unui ziarist, că și duma cea nouă va fi de caracter opoziționist. A adăugat însă, că guvernul nu va dizolva duma cea nouă la nici-un caz, de oarece legea cea nouă electorală pe baza căreia s'a constituit duma, a fost ultimul mijloc, ultima unealtă, a guvernului de a-și câștiga majoritate.

— **Demonstrațiile dela universitate.** Eri nu sau repetat bătăile la universitate. Kossuthiștii și clericali de altfel veniseră în număr destul de impozant, ca să dea un revanș partizanilor lui Pikler pentru bătaia mâncată alaltă-eri. Lucrul însă n'a ajuns la încăerare, deoarece profesorul Pikler n'a ținut oară fiind ocupat cu banchetul ce s'a dat aseară în onoarea lui din partea partizanilor. De altfel și rectorul s'a îngrijit mai bine și a închis porțile universității, nelăsând înăuntru decât numai pe aceia cari se legitimau. Profesorul Pichler a făcut cunoscut rectorului, că nu va ținea prelegere până în 25 l. c. st. n. Kossuthiștii își dau toată silința ca în 25 să împedecă cu toate mijloacele prelegerea profesorului Pichler. De altfel după cât se știe rectorul a amenințat studențimea, că dacă demonstrațiile nu vor înceta, va fi silit să închidă universitatea pe cât-va timp.

Cu toată larma pe care o fac prin gazete Kossuthiștii un lucru stă și va rămânea știut de toți întotdeauna, că pe timpul glorioasei domnii a coaliției în Ungaria, studenții Kossuthiști și clericali au fost bătuti și măturați de trei ori din universitate de către studenții liberali și serioși.

Ce să-i faci așa a ajuns vremea.

— **Scădem ne prăpădim...** (scrie un ziar din capitală) Întruna merg ungerii cu duimul pe pământ străin pentru folosul străinilor. Emigrarea decurge cu putere între muncitorii, cari nu mai pot trăi în țara asta. Eri sau dat numai în comitatul Bihor 47 de pașapoarte. Asta așa merge din zi în

zi. Poporul scade iar grofii și magnații se îngrășe, se îngrășe văzând cu ochii. Numai atunci se va putea opri emigrarea, când va sosi vremea în care poporul se va îngrășa și magnații vor slăbi.

Sună frumos vorbele acestea, numai ce folos, că acelora cari li-se spun le sunt urechile astupate cu ceară. Ș'apoi până va sosi vremea aceea e mult, căci la guvern stau oameni cari aduc legi, ca a servitorilor, ca a lui Apponyi, cari toate slăbesc poporul, ba pupază pe colac mai măresc și cvota. Așa merge asta până când va cădea parlamentul acesta de clasă și va veni adevăratul sfat al țării ales pe baza sufragiului universal, care va introduce darea progresivă și mult alte legi, ca să se mai îngrășe el poporul și să mai slăbească magnații și clericali cu moșiile cât comitatele.

Atunci, atunci va fi altfel.

— **Expulzări.** Ziarul „Hamburger Zeitung“ anunță, că guvernul principatului Oldenburg a expulzat 100 de poloni austriaci, ca fiind periculoși siguranței Statului.

— **Iar grevă?** Din Londra se anunță, că impiegații dela căile ferate engleze încep să se miște și cer, ca și în celelalte țări, mărirea lefii. Într'o adunare ținută în Paddington au primit o rezoluțiune în înțelesul căreia singura cale deschisă le este: greva.

— **Fraude.** Din cernăuți se anunță, că cercetările făcute din partea direcției financiare în contra unor funcționari acuzați cu încasări nelegale, că vro 9 milioane și jumătate sau delapidat.

— **Alergiă de cai în București.** Radix, calul d-lui Pașanu, a obținut, scrie «Reforma» în alergările de Duminecă recută un succes la care nimenea nu se aștepta. Surprinderea a fost generală și cu atât mai mare, cu cât cail celor mai bine reputate grajduri din țară au fost întrecuți cu mult de fericitul câștigător. Pariul mutual a dat rezultate desperate. Pentru cinci lei, s'a plătit 252, iar pentru 20—1008. N'au fost însă decât 4 amatori, cari pariaseră pe Radix, printre cari și fostul deputat d-l Pascal Toncescu, care s'a refăcut, în această cursă, de pagubele suferite în celelalte. O doamnă a fost atât de încântată de rezultatul neașteptat a pariului, încât a sărutat în public pe soțul ei, care a încasat frumoasa sumă de 1008 lei, pentru 20, pe cari îi pariaseră. — Un detaliu interesant: Nefiind del oc sigur de succes proprietarul lui Radix n'a pariat nici un ban pe calul său.

Partea științifică literară.

Deschiderea stagiunii Teatrului național.

(Răsvan și Vidra, poemă dramatică în cinci cânturi, de B. P. Hasdeu; Fântâna Blanduziei, piesă în trei acte și în versuri, de V. Alexandri).

Anul acesta cuvântul de deschidere al stagiunii Teatrului Național din București s'a dat lui Hasdeu. A fost acesta un omagiu, pe care cea mai de seamă scenă românească era datoare să-l aducă marelui învățat, care în clipe de reculegere, ca o diversiune la preocupările științifice și filozofice, a scris și pentru ea — vorba lui Iancu Văcărescu, cel dintâiu, care a înțeles, care trebuie să fie menirea unui Teatru Național și care, în același timp, a lucrat cu râvnă și pricepere pentru realizarea țelului urmărit, — câte-va «podoabe limbei noastre în românești cuvinte».

Dar onoarea ce li se face, când și când, pieselor românești bune de-a se reprezenta cu prilejul deschiderilor de stagiune, e o dovadă că tot nu s'a uitat încă cu desăvârșire, care trebuie să fie adevăratul sau complectul țel al unei instituții ce se intitulează Teatru Național și ce gânduri înalte au încălzit pe preconizatorii ei de la

începutul veacului trecut, când și-au impus ca datorie națională întemeierea unui asemenea teatru. Ei, tot e bine, că măcar la răstimpuri ne mai aducem aminte și de cele ce ar trebui să fie. Aceasta e o cheazășie cel puțin că se păstrează amintirea unei datorii, pe care, dacă noi nu vrem s'o îndeplinim, vor avea puținta cei de mâine să-i înțeleagă rostul, și să se silească a i-l împlini. Mângâitor gând! Ce ne-am face; dacă nici măcar nu ne-am putea mângâia de datorile neîndeplinite!

Trei sunt lucrările dramatice ale lui Hasdeu: Răsvan și Vidra, Femea și Trei crai de la răsărit. Totuși despre nici una din acestea nu se poate spune, cu cugetul împăcat, că îndeplinesc toate condițiile unei adevărate piese.

Atât Răsvan și Vidra, cât și Femea sunt niște poeme cu dimensiuni și forme de teatru. Iar Trei Crai dela răsărit este o înșirare de scene hazlii, legate între ele cu o simplitate aproape naivă. Nici în Femea, nici în Răsvan și Vidra, — deși deva mai puțin în această din urmă, — nu se vede un fir întreg, conducător al unei acțiuni unitare, explicată sufletește și isvorită din stările psihice ale personajilor în joc. Ceea ce-l preocupă pe Hasdeu, în primul rând, este acțiunea. De aceea piesele sale au foarte multă acțiune — prea multă acțiune chiar — pentru cadrul lor restrâns. Aceasta e una din însușirile, dar și din defectele în același timp, ale lucrărilor dramatice ale lui Hasdeu. Fiindcă acțiunea lor, deși e totdeauna în concordanță cu sentimentul principal ce stăpânește pe eroi, e determinată în general, tocmai în punctele culminante, de considerații sau criterii exterioare, ceea ce face să slăbească interesul spectatorilor și să nu se poată da destulă dezvoltare trăsăturilor caracteristice ale personajilor de seamă. Trebuie să ținem socoteală însă, bine înțeles, pe ce vreme a scris Hasdeu și care era pe atunci tendința generală.

Răsvan și Vidra și Femea fac parte din categoria poemelor romantice. În acest gen Hasdeu este la largul lui și poate să-și motiveze lipsa de tehnică și de prea multă intuiție dramatică prin avântul cald, cuprinzător ce a știut să-l însușe eroilor lui, prin fantazia-i bogată, prin limba exuberantă și de o formă adesea impecabilă, prin spiritul-i nesecat, prin puterea-i de observație, în sfârșit prin întreaga alcătuire a sufletului lui mare, totdeauna pornit.

Ce admirăm în Femea? Așa pornire fără seamă a principelui Koribut, care-l face să-și jertfească viața pentru împlinirea unui vis de dragoste, șters de împrejurări hașne tocmai când cei cari-l visau se credeau mai felițiți. Această pornire, — exaltare extremă a dragostei, — îl face pe principele Koribut să alerge după draga lui Rosanda până în lagărul căzăcesc ca s'o smulgă din brațele bărbatului ei; acea pornire care împinge pe nobilul îndrăgostit pe câmpul de luptă și-i dă puterea de a răpune pe viteazul Țimuș; acea pornire, care-l îndeamnă să-și urmărească iubita până și în tainica celulă a unei mânăstiri, unde s'a retras pentru a scăpa ispitei de a se însoți cu ucigașul tatălui copilului ei și, în sfârșit, îl face să se înjunghie singur atunci, când dezamăgirea ultimă îl cuprinde, față de înnebunirea Rosandei. E în adevăr dramatică, bine susținută această ne bună pornire și atât de viguros redată, în cât ea singură salvează întregul poem, care de altfel, pe de-asupra, mai e scris într'o limbă curată, aleasă, presărată cu frumuseți de o valoare ce nu se poate tăgădui.

Dar Răsvan și Vidra prin ce a izbutit să smulgă admirația spectatorilor de când s'a reprezentat pentru întâia oară, până azi? Tot prin acea viguroasă pornire ce face din Răsvan, un țigan liberat, să urce toate treptele măririi, până ce într'o clipă

și vede înfăptuit supremul vis al ambiției: tronul Moldovei, pentru ca numai de cât în clipa următoare să se rostogolească de-adreptul în mormânt, singurul loc, în care odată cu sufletul desrobot, adoarme și ambiția ce toată viața l'a frământat.

În Răsvan și Vidra e mult romantism, multă însuflețire generoasă, multă dragoste și de țară și de cei obidiți și în suferință — toate însă sunt puse în serviciul unei ambiții: dorul de mărire. E ceva din Ruj-Blas și din Hoții, în această interesantă lucrare.

Răsvan pleacă în codru, împins de aceași sete de răzbunare a nedreptăților suferite și de el și de cei de seama lui, care-l aruncă și pe contele Karl Moor în vârtoarea vieții haiducești. Pentru el viața de oraș e nesuferită, ucigătoare; — scăparea e numai în codru:

În oraș totu-i robie; cel mai mic și cel mai mare,

Toți ca unul poartă lanțuri, toți ca unul gem în fiare;

Fie-care slugărește, și nici unul nu-i stăpân;

Insu-și Domnul cu rușine pleacă fruntea la păgân!...

Pe când aicea stejarul lângă buruiiană crește,

Dar fie cât de puternic, el pe dansa n'o robește;

Iar sălbatecele fiare ce flămânde rătașesc,

Omoară sârmana jertfă pe care mi-o nemeresc,

Dar n'o înjugă cu năpaste ca fiara cea pomenească

Care prada-i n'o ucide și n'o iartă să trăiască.

Când privești Moldova întreagă părăsită în jaf și silă

Pe cei buni în neputință, pe cei răi fără de milă,

Veneticul și păgânul cel de neam și cel bogat,

Numai ei având dreptate și la Vodă și la Sfat,

Căciuliți de toată lumea, fără grije de nimica....

O! atuncea-ți pare bine, când de-odată se ridică

Spaima de haiduci în țară, născuți din al țarei, chin

Precum o durere crudă naște 'n piept câte-un suspin!

(Va urma.)

Romanul ziarului „Lupta.“

Părinți și fii

de

(54)

Ivan Turghenieff.

„O cât mi-e de dragă ființa aceasta... atât de puțintică!“ isbucni Pavel tânguios și vârându-și paimela sub cap. „Vai de cel ce i-ar toca prin cap să se atingă de ea...“ murmură el puțin mai în urmă.

Chirsanoff suspina numai și nici prin gând nu-i da cu-i sunt menite aceste vorbe.

Adova zi Bazaroff se duse la el colo pe la opt ore. Sfârșise cu pachetarea calabalăcului și dete dârva la toate broaștele, cărbușilor și paserilor cu cari experimenta.

„Veniți să Vă luați remas bun?“ îl întâmpină Chirsanoff.

„Intocmai“.

„Înțeleg, și Vă îndreptățesc pe deplin. — Fără îndoială fratele meu va făcut o nedreptate l'o și ajuns pedeapsa. Mi-a spus însuș, că Vă pusese în cumpene de nu era chip să faceți almintrea, decum făcureți. — Cam anevoe s'ar fi putut evita duelul acesta, ce... ce se poate explica până într'un punct prin antagonismul necentenit a vederilor amândouăra. (Niculae Petrovici se întortoca în vorbă, și resufla din greu). Frate-meu e

un om înținat, neagă în tălpi, și credincios vechilor idei... Har Domnului că toate s'au brodit astfel, fără altfel de urmări. — Fără de-aia, am pus toate la cale să nu se facă sfârș în țară“.

„Am să vă las adresa mea, și de s'ar întâmpla să se îngroașe treaba, totdeauna voi fi de aflat“ grăi Bazaroff cu nepăsare.

„Sper, o să fie de prisos Eugen Vassilici... Mă doare la inimă, că viețuirea d-voastră în casa noastră are un... astfel de sfârșit. Imi face mahnire cu atât mai vartos că Arcadis“.

„Poate să mai dau față cu el, luă vorba Bazaroff, în care la ori-ce „lămurire“ sau „dumerire“ clocotea nerăbdarea. „De cumva nu l'aș întâlni, vă rog să-l salutați și să-i tălmăciți regretele mele“.

„Vă rog și eu...“ răspunse Chirsanoff, dar Bazaroff nu așteptă să mântue fraza, ci se duse.

Auzind, că Bazaroff stă să plece, Pavel își spuse dorința de-al vedea și de-ai stringe mâna, dar Bazaroff se ținea cu obișnuita lui răceală de ghiață. Pricepea el foarte bine, că Pavel ar face bucurosu pe generosul. Dela Fenicia nu putu să-și iee rămas bun, numai să-i fure o privire prin fereastră. Ea părea galeșă. „Încă o să-și facă năcaz biata“, zicea el în gândul seu. „S'a mângâia și ea, în urma urmelor“. — Cât pentru Petrea, el într'atâta se înduioșă, de-i curgeau lacrimile gârlă, până ce-l potoli Bazaroff, zicându-i să-și pue ochii de scoc. Duniașa apoi chiar trebui să fugă în pădure ca să-și ascundă jalea. Cel-ce stoarse durerile acestea urcă într'o căruță, dete foc unei sugări, și când, la patru versturi dede parte, unde cotește drumul, el oblici pentru cea din urmă dată curtea cu olate a lui Chirsanoff; scuipe odată murmurând cu jumătate gură „niște spâlcuiți scârboși“ și se ghemui în mantie.

Economie.

Situația agricolă în România. Seceta mare zădărnicește facerea arăturilor pentru semănăturile de toamnă. Pământul în multe ținuturi e atât de uscat și tare, încât agricultorii nu pot de fel ara și semăna.

Unde s'a semănat deja grâul de toamnă, din cauza lipsei de umezeli nu răsare.

Situația agricolă din România pune pe grijă cercurile conducătoare ale țării. Recolta în anul acesta a fost slabă, iar perspectivele pentru viitor sunt triste.

Căldurile mari și îndelungate au părjolit cu desăvârșire pășunile, așa că lipsa de nutreț devine din ce în ce mai simțitoare.

La bursele din străinătate s'a colportat știrea că guvernul României va opri exportul de produse agricole. Ministrul român de finanțe desminte hotărât această știre, care s'a colportat de unii speculanți nemiloși, cari astfel voesc a trage foloase materiale din situația tristă a României. Desmintirea ministrului român a făcut impresie bună la bursele din Viena și Budapesta. E trist că se găsească astfel de speculanți fără suflet, cari au în vedere numai interesele lor necinstite și fac speculă din o situație atât de îngrijitoare pentru întreaga populație a României.

Situația agricolă în Bulgaria. Seceta îndelungată ce bântue în întreaga Bulgaria a compromis semănăturile de toamnă.

Semințele aruncate în pământ în cele mai multe ținuturi abia au răsărit ici colea. Lipsa de nutreț e foarte mare, agricultorii sunt amărâți și aduc învinuiri guvernului bulgar, că n'a griji din vreme a asigura importul de nutreț trebuincios. Prețurile vitelor scad repentin în Bulgaria.

Încasările căilor ferate. Societatea căilor ferate Austro-Ungare au încasat în prima decadă a lunii Octomvrie anul corent

1,686.602 coroane (—662.637 coroane); iar societatea căilor ferate de sud 3,918.359 coroane (+224.213 coroane).

Excedentul bugetar al Serbiei. Guvernul Serbiei a prezentat scumpiniei proiectul de buget pe anul 1908.

Conform proiectului venitele sunt preliminate în suma de 95,823.330 dinari (franci); iar cheltueile 95,774,764 dinari, se speră deci un prisos de 78,574 dinari.

Urcarea capitalului de fundație a societății pe acții „I. Weitzer“. Societatea pe acții pentru fabricarea de mașini și vagoane «I. Weitzer» din Arad, a hotărât în ultima-i adunare generală, ținută la 13 Octombrie nou, urcarea capitalului de fundație dela 2,555.750 coroane la 4,000.000 coroane.

Urcarea capitalului se va face prin emiterea a 5777 acții nouă în valoare nominală de 250 coroane de acție.

Bursa de efecte. Tendința generală la bursa de efecte a fost azi fermă. Știrile favorabile asupra sănătății Monarchului, precum și cumpărările locale și Vieneze au dat zor speculației. Cursurile valorilor s'au urcat, circulația a fost încâtva desvoltată.

La încheierea bursei au notat acțiile insuțului de credit	Coroane
„ „ austriac vinde	640-25
„ „ „ ang.	752 —
„ băncii de escompt	464-75
„ soc. căilor fer. aust. ang.	654 —
Renta ung. de aur 4 proc.	110-40
„ „ coroane 4 „	92-85
„ austr. de aur 4 „	114-90
„ „ coroane 4 „	96-75
Scrisori fonciare „Albina“	101 —
Napoleonilor (20 franci au)	19-21
mărci germane, aur	23-55
Galbeni austriaci și ungurești	11-43
Bilete germane 100 mărci	117-67
„ franceze 100 franci	95-97
„ italiene 100 lire	96-10
„ române 100 lei	95-30
Ruble rusești de hârtie	2-54

Prețurile cerealelor. Tendința generală în târgul efectiv de cereale a fost fermă. Cerealele s'au menținut prețurile.

Tendința în prețuri e spre urcare. Circulația în urma rezervei producătorilor a fost restrânsă.

Azi până la 12 ore din zi s'au vândut 20,000 măji metrice grâu.

Pentru cel mai frumos grâu de Tisa (80 kgr. greutate) s'au plătit 24 cor. 70 fileri, iar pentru cel mai slab din comitatul Pestei (75 kgr. greutate) 23 cor. 30 fileri de mază metrică (100 kgr.)

În ultimele 24 ore circulația cerealelor în Budapesta a fost următoarea:

Măji metrice:	Sosit:	Expedit:
Secară	33868	—
Orz	2603	1500
Orz	16083	283
Ovăș	22471	12653
Cucuruz	1321	1217
Rapiță	351	149
Făină	—	15174
Tărâțe	3101	3363

Tendința generală în târgul pe termen de cereale a fost fermă. Conform buletinului oficial au notat:

Grâu pro Octombrie 11.83, 11.85—11.84, pro Aprilie 1908: 12.60, 12.55—12.56.
Secară pro Octombrie 10.74, 10.78—10.76, pro Aprilie 1908: 11.38, 11.49—11.48.
Ovăș pro Octombrie 7.90, 7.87—7.88, pro Aprilie 1908: 8.53, 8.58—8.57.
Cucuruz pro Mai 1908: 7.05, 7.10—7.08 coroane de 50 kgr.

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—36, Senteș —, Seghedin 52—54, Zenta 48—50, Titel 46—48

Timișoara —, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport, precum și taxa de asigurare.

Prețurile cărnii, gaiților, legumelor poamelor ș. a. în piețele din Budapesta.

Tovărășia economilor ungari, care aprovizionează piețele (halele) din Budapesta, a publicat la 15 Oct. n. următoarele prețuri:

Carne: Carne de vită 70—130 coroane, carne de vițel 100—140 coroane, carne de porc 100—140 coroane, slănină proaspătă 90—139 coroane, slănină sărată 1.36—1.54 coroane, slănină afumată 1.40—1.46—1.50—1.56 coroane, slănină de topit 1.40—1.46 coroane, unsoare de porc 1.50—1.56 coroane, de mază metrică. — **Carne afumată:** 1.40—1.80 coroane, șuncă 1.40—2.00 coroane, salamă 3.80—4.40 cor. de chilogram.

Galițe: Puii de găină, mici 160—200 fileri, mai mari 220—280 fil, rațe slabe 300—400 fileri, rațe grase 4.60—6 coroane, găște grase 10—14 coroane, găine 2.40—4 coroane, curci 6—19 coroane de pe-reche.

Legume: Cartofi galbeni 5—6 coroane, roșii 4.50—5.50 cor. albi 3.80—5.80 coroane, ceapă 8—10 cor. aiu (usturoiu) 20—32 cor. de mază metrică.

Poame: Mere, cele mai frumoase (ranett, Jonathan, Török-Bálint, bătule) 24—50 cor. de m. m. Varză 4—10 cor. de 100 kilograme.

Felurite: Miere 1.—1.10 coroane săpun de Seghedin 60—70 fil. de chilogram.

Oață: Din Banat și Bacica 83—85 coroane, din Ardeal mai micuțe 81—83 cor de ladă (în fiecare ladă 1440 bucăți).

Cereri sunt mai mari decât ofertele. Tovărășia recomandă economilor trimiterea de ouă, varză și ceapă, cari sunt foarte căutate.

Galițele numai cele frumoase și grase să se trimită, cele slabe nu prea sunt căutate.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.) frum.	24 cor.	90 fil.
„ „ „ „ mijl.	24 „	35 „
„ „ „ „ slab	23 „	25 „
Secară, mază metrică dela	20-85	— 21-40
Orz,	15-40	— 15-80
Cucuruz „ „	13-90	— 14-05
Ovăș „ „	15-80	— 16-40
Rapiță „ „	34-50	— 36-—

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	155 cor.	— 156 cor.
Slănină „ „	129 „	— 132 „
Cartofi „ „	3-20 „	— 6-10 „
Spirit „ „	dela 59 — cor.	— 60 —

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)

(Prima calitate ungară.)

Bătrâni — — — fileri kilogramul.
Tineri . . . 130—132 „

Redactor responsabil:

VASILE MACREA.

Tipografia «Pop. Rom.» Budapesta, István-ut 11.

Un candidat de avocat

cu praxă bună află aplicare în cancelaria subscrisului numai decât.

Dr. Danil Szabó

adv. Blaj.

1—3

A. Raza

croitor.

Budapesta, IV., Strada Nádor 28 vis-à-vis de palatul bursei.

Se recomandă on. public român.

— Croi elegant. Prețuri moderate. —

„Progresul“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII ÎN MAROSILLYE.

CONCURS

Direcțiunea institutului de credit și economii „Progresul“ în Marosillye publică concurs pentru ocuparea

* postulului de cassar *

pre lângă un salariu anual de Cor. 960.

Cassariul va fi angajat de ocam dată numai pe un an începând cu 15 Noemvre s. n. a. c. după care timp direcțiunea va decide asupra de-finizării lui.

La caz că direcțiunea îl va denumi de funcționar definitiv, în sensul statutelor, își are dreptul și la tantiema statutară.

Cel ales are a depune o cauciune de Cor. 500 — după care primește 6 procente interese.

Reflectanții sunt rugați a-și înainta suplicele instruite cu eventualele documente cel mult până 30 Octombrie s. n. a. c.

Marosillye, 12 Octombrie 1907.

Direcțiunea.